

Hostesaft / sirup av planter

Vi skal lage hostesaft / sirup av planter som vokser i Guovdageaidnu. Den ferdige safta kan tas som hostesaft med skei, eller den kan blandes med kaldt eller varmt vann og drikkes som saft. Den kan brukes enten man er syk eller frisk.

For å få god virkning bør man blande mange planter. Da kan man få virkninger som :

- forbedre utskillelsen av slim
- forbedre fordøyelsen
- mot betennelser
- stabiliserer cellemembraner og blodårer
- avgiftende/vanndrivende
- forbedre opptak av næring
- styrke immunforsvaret
- vitaminer og mineraler
- bakteriedrepende

Grunnoppskrift: Knus de innsamlede råvarene med kjøttkvern eller kjøkkenmaskin eller med kniv. Ha de knuste råvarene i et stort glass og fukt litt med vodka eller sprit, lukk glasset godt, rist, bland og la det stå i noen minutter. Du vil se hvordan innholdet i glasset visner og legger seg under påvirkning av alkohol. (Alkohol letter utvinningen av ingredienser fra plantemassen. Etter koking av råvarene vil det ikke være spor av alkoholen.)

Legg deretter innholdet i glasset i en stor kjele, hell vann i en slik mengde at alt drukner, kok opp og kok i 10-15 minutter. La det hele stå over natta, og neste dag siler du væsken og klemmer ut godt. Tilsett sukker 1 kg til 2 liter væske og litt sitronsyre eller sitronsaft og kok opp igjen under omrøring til sukkeret er godt oppløst. Kjøøl av og hell på flasker eller glass. Kan hermetiseres eller fryses. Oppbevares i kjøleskap inntil et par uker.

Aktuelle planter til sirup/saft – Šattut siráhii/máihlái

	ryllik	biehttarássi	Achillea millefolium	blad, blomster
	vendelrot	biiporássi	Valeriana sambucifolia	hele
	lappflokk	divgaalitcearki	Polimonium acutifolium	blad, blomster
	bjørk	soahki	Betula pubescens	blad, kvister
	dvergbjørk	skierri	Betula nana	blad, kvister
	vier	siedga	Salix sp.	blad, kvister
	einer	gaskkas	Juniperus communis	kvister, bær
	rød jonsokblom	ruksesluffellaš	Silene dioica	hele
	løvetann	uvlarássi	Taraxacum sp.	hele
	myrhatt	suotnjoruški	Comarum palustre	hele
	storveronika	gáddevitku	Veronica longifolia	hele
	åkersnelle	bealdohoašša	Equisetum arvense	skudd

	skogstorkenebb	boaresgallarássi	Geranium silvaticum	blad, blomster
	reinfann	golleboallu	Tanacetum vulgare	blad, blomster
	engkall	ruhtarássi	Rhinantus minor	hele
	rips	jieret	Ribes rubrum	blad
	blökkebær	ehtemas	Vaccinium uliginosum	blad, bær
	blåklokke	alitbiellorássi	Campanula rotundifolia	blomst
	bringebær	varamat	Rubus idaeus	blad, bær
	maure	maðir	Galium sp.	hele
	kvann	boska	Angelica archangelica	blad, stilk
	mjødurt	miehtaskážir	Filipendula ulmaria	blad, blomst
	finnmarkspors	guohccadaņas	Rhododendron tomentosum	blad
	åkerbær	vaðut	Rubus arcticus	blad
	sølvbunke	gieddesitnu	Deschampsia cespitosa	aks
	setermjelt	duottarsáhpal	Astragalus alpinus	blomst, blad
	geitrams	gieganjuolla	Chamaenerion angustifolium	blomst, blad, skudd
	hegg	duopmu	Prunus padus	blad, bær
	rogn	skáhpi	Sorbus aucuparia	blad, bær
	gullris	beatnatnjuovčča	Solidago virgaurea	blomst
	starr	lukti	Carex spp	hele
	myrull	jeaggeullo	Eriophorum spp	hele
	gran	guossa	Picea abies	skudd
	furu	beahci	Pinus sylvestris	skudd, bar
	osp	suhpi	Populus tremulus	blad, kvister
	brennesle	gáskalas	Urtica dioica	hele
	molte	luomi	Rubus chamaemorus	blad

Om du ikke kjenner alle disse plantene, kan du finne bilde og evt. beskrivelse i en flora, eks:
 Jus it dovdda buot šattuid, gávnnat gova ja čilgehus dás:

Bøker/girjjit:

Sárá: Luonddu láhjit

Lukkari: Sámi šattut

Lid: Norsk flora

Gunderson/Ryvarden: Planter i nord

Internett:

<http://meahcci.info/plante/plante-n.htm>

<http://rolv.no>

<http://kristvi.net>